

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 1 kwietnia 2010 r.

**Pan
Jerzy Kiszkiel
Podlaski Kurator Oświaty**

LBI-4100-02-05/2010
P/09/125

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Kuratorium Oświaty w Białymstoku (zwanym dalej „Kuratorium”), kontrolę wykonania planu finansowego w 2009 roku.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym w dniu 24 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Kuratorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację planu finansowego Kuratorium w 2009 roku.

Ocena pozytywna wynika z prawidłowego realizowania dochodów budżetowych i terminowego ich przekazywania, a także z gospodarnego i zgodnego z prawem wykorzystania środków finansowych. Stwierdzona nieprawidłowość w kwocie 450,60 zł oraz ujawnione błędy w dziewięciu dowodach księgowych (o łącznej wartości 137,9 tys. zł) nie miały bowiem wpływu na prawidłowość wykonania planu finansowego, zaś sprawozdania budżetowe przekazywały prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań.

1. Zrealizowane przez Kuratorium dochody budżetowe wyniosły 8 tys. zł i były o 60 % wyższe od planowanych (5 tys. zł) oraz o 33,3% wyższe od wykonanych w 2008 r. (6 tys. zł). Źródłem dochodów były głównie opłaty za legalizację świadectw, wnoszone przez zainteresowane osoby, na podstawie § 19 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 marca 2005 r. w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw (...)².

¹ Dz. U. z 2007 roku Nr 231, poz. 701, ze zm

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 marca 2005 r. w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich

Ustalona wysokość opłaty (26 zł za legalizację dokumentu) była zgodna z określoną w części II ust. 5 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej³. Pozyskane dochody odprowadzono na centralny rachunek bieżący budżetu państwa we właściwej wysokości i w terminach wyznaczonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁴.

2. W wyniku wprowadzonych w trakcie 2009 roku 35 zmian, plan finansowy Kuratorium ustalony został na poziomie 6.494,5 tys. zł, tj. niższym o 104,5 tys. zł od pierwotnie zakładanego (o 1,6 %) i o 1.683 tys. zł niższym od wykonanego w 2008 r. (o 20,6 %).

Wydatki Kuratorium wyniosły 6.488,9 tys. złotych. Stanowiły one 99,9 % planu po zmianach i 79,4 % wykonania w roku poprzednim. Najwięcej środków przeznaczono na wypłatę wynagrodzeń i pochodnych, które wyniosły 4.456,4 tys. zł (68,7 % ogółu wydatków). Na pozostałe wydatki bieżące spożytkowano 1.097,2 tys. zł (16,9 %), na dotacje (letni wypoczynek dzieci i młodzieży oraz awans zawodowy nauczycieli) przeznaczono 598,9 tys. zł (9,2 %), a na stypendia dla uczniów wydatkowano 336,4 tys. zł (5,2 %).

Badanie wydatków pozapłacowych na łączną kwotę 900 tys. zł (44,3 % poniesionych na ten cel) wykazało, że środki budżetowe wykorzystano celowo, gospodarnie i zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁵, a kwoty otrzymane z rezerw celowych na stypendia dla uczniów wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem. Pani Wicekurator, zawierając w dniu 19 października 2009 r. umowę na dofinansowanie rekreacyjnego wypoczynku dzieci i młodzieży, zaciągnęła jednak zobowiązania na kwotę przekraczającą o 450,60 zł obowiązujący w tym dniu plan finansowy. Naruszono w ten sposób postanowienia § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych (...)⁶, uprawniające państwowe jednostki budżetowe do zaciągania zobowiązań na realizację zadań jedynie do wysokości kwot wydatków ujętych w zatwierdzonym planie finansowym, pomniejszonych o wydatki na wynagrodzenia i uposażenie oraz obligatoryjne wpłaty płatnika. Pełne zabezpieczenie w środki na finansowanie tego zadania uzyskano w dniu 21 października 2009 r., na podstawie decyzji Wojewody Podlaskiego.

sprostowań i wydawania duplikatów, a także zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności (Dz. U. Nr 58, poz. 504 ze zm.)

³ Dz. U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjną – prawną (Dz. U. Nr 116, poz. 783 ze zm.)

3. Zobowiązania Kuratorium według stanu na koniec 2009 r. wyniosły 1.446,8 tys. zł i były wyższe o 11,1 tys. zł od stanu z końca roku poprzedniego. Zobowiązania wymagalne wynosiły 1.003,7 tys. zł i wynikały z dokonanych w 1995 r. kompensat przez Urzędy Skarbowe w Warszawie i Katowicach za fikcyjną dostawę sprzętu komputerowego i materiałów do Zespołu Szkół Zawodowych w Białymstoku (w sprawie tej toczy się postępowanie karne). Pozostałe zobowiązania były niewymagalne i dotyczyły dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń oraz płatności udokumentowanych dowodami, które wpłynęły po zakończeniu roku budżetowego (zobowiązania z tego tytułu uregulowano w styczniu 2010 r.).

4. Analiza ksiąg rachunkowych wykazała m.in., że:

- zgodnie z wymogami art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷, prowadzono obligatoryjne elementy ksiąg rachunkowych, tj. dziennik, księga główna, księgi pomocnicze, zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych, a także wykaz składników aktywów i pasywów,
- stosownie do postanowień art. 12 i art. 13 ust 4 - 6 powoływanej ustawy, księgi rachunkowe były otwierane i zamykane, należycie oznaczone i na koniec roku obrotowego przenoszone na komputerowy nośnik danych,
- zdarzenia gospodarcze, zgodnie z wymogami art. 20 tej ustawy, księgowano do właściwych okresów sprawozdawczych, a wprowadzane do ksiąg zapisy były kompletne i chronologicznie odzwierciedlały dokonanie operacji gospodarczych. W 126 przypadkach dowody księgowe o łącznej wartości 544,3 tys. zł zostały jednak zaksięgowane z naruszeniem zasady określonej w art. 14 ust. 4 powołanej ustawy. Dokonała tego bowiem główna księgowa Kuratorium, posługując się loginem innej osoby, podczas jej nieobecności w pracy. W konsekwencji taki sposób dokonywania zapisów księgowych nie pozwalała na identyfikację osób faktycznie odpowiedzialnych za treść poszczególnych zapisów księgowych.

5. Badanie dowodów i zapisów księgowych oraz ksiąg rachunkowych, przeprowadzone z zastosowaniem metody monetarnej, w oparciu o losowo wybraną próbę 104 dowodów księgowych (7,4 % populacji) o łącznej wartości 825 tys. zł (55,2 % populacji), dało podstawę do pozytywnej oceny wiarygodności ksiąg rachunkowych w zakresie sprawozdawczości bieżącej i rocznej oraz negatywnej oceny poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych. Stwierdzono bowiem, że w dziewięciu dowodach księgowych o łącznej wartości 137,9 tys. zł (odpowiednio 8,7 % i 16,7 % liczby i wartości zbadanych dowodów), naniesiono korekty bez podania dat wprowadzanych poprawek

⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

lub podpisu osoby dokonującej korekty, tj. niezgodnie z postanowieniem art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości.

6. Zgodnie z zasadami i w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁸, Kuratorium sporządziło roczne sprawozdania budżetowe Rb-23 – o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 – z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-N – o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń. Wykazane w nich dane były poprawne pod względem formalno - rachunkowym i wynikały z ewidencji księgowej. W efekcie przekazywały one prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) zaciąganie zobowiązań do wysokości określonej w planie finansowym, zgodnie z zasadą określoną w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych (...),
- 2) nanoszenie korekt w dowodach księgowych w sposób określony w art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Kuratora w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków lub działaniach podjętych na rzecz realizacji wniosków, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Kuratorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY

Najwyższej Izby Kontroli

Z up.

Agata Katarzyna Ciupa

Wicedyrektor

⁸ Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.